

73. **Colecția TRAIAN RUS**

Să pușcăm din jejite
Să margă mai repide.

Preluca Nouă, 1960

Mniri fujiți

74.

Costinaș Elena (Lenuța li Loății Fătului), Oarța de Sus, 66 ani

Leliță cu ceas pă mână,
Nu cumva ți-i prestămână?
Prestămână-mi-i hăi, bade,
Ce să fac, c-așe să cade.

Preluca Nouă, 1960

75.

Hop, leliță cu suman
Bagă-mă slugă p-on an
Că pă când s-a-mplini anu
Nu te-a cuprinde sumanu.

Preluca Nouă, 1960

76.

Mame care-aveți copii,
Nu vă țâneți de prostii
Că copiii-s ca maimuța
Fac și ei ca și măicuța.

Preluca Nouă, 1960

- Lenuța, te rog să-mi povestești cum te-ai măritat. De ce ai fujiți?

- Așe făcèu mai tâte fètilè pă vrèmè acèia. Fужèu sara, târzâu, și nu știe nime. Să putè întâmpla ca și cialalți tineri și afle și, în bajocură ori în glumă și apară și să s-apuce de iuit și de făcut zarvă. S-o mai întâmplat. Și io m-am temut că hăpt în sara acèia o vinit la noi Mnihaiu Bodonii, on vecin, care o presâmțat c-oi fuji. M-o întreat, da n-am vrut și recunosc și am schimbat discuția.

- Cum de nu ați mers cu treabă bună, cu nuntă? Nu era o rușine sau un păcat?

- Am fost tare săraci și nu ne-am putut permite. Popa întidè uătii. Știè el care-i situația. Părinții erau bucuroși și de acord, când ne aflam ori ne aflau ii câte on fecior bun. Și în cazu nost părinții s-o întâles și o fost de acord și ne luăm.

- A fost dragoste de la început?

- Mai cu greu ne-am aproptièt. Loății o fost cu 8 ai mai mare

ca mine și io mă uitam mai mult la cia de sama mē. Și când vinēu în hăbdiște el nu intra în casă cu cialalți. Îi era rușine. Știu că avēm pă ogradă o rătită tăietă și el să punē pă bocii acia și aștepta până ieșeu tăți. Apoi vinē și el în casă. La părinții mnei le-o plăcut și o fost de acord și mă duc după el. O contat și faptu că deja lucra, avē servici în Baie pă la construcții. O fost și on om calm și nu avē patimi. De mnic o fost învățat cu lucru. Io am fost mai bolundatică și mni-o vrut plăcē unu mai zdihăit. Loați o fost, după mine, pē liniștit. Era și on dănțauș bun și ne-am potrivit. M-o tăt luat la danț mereu.

- Și cum ați făcut pasul decisiv?

- S-o întâmplat că frate-so, Petrea, o făcut on accident cu discu și l-o internat în spital în Ceu. O băgat on car di la colectiv și să ducă la el, la spital și Loați o vinit la noi și i-o rugat pă părinți și mă lēsă și pă mine. Măicuța și tătuca o fost de acord și mni-o făcut ciurigauă să-i duc. O mārș și surorile mai mnici a li Loați și când ne-am întors ne-am dus pă la ii pă acasă și tare bine m-o primit.

Apoi, înt-o sară o vinit și m-o cerut și ne-am dus.

- Și cum te-ai acomodat cu noua ta viață?

- M-am trezât înt-o casă plină de prunci. Bdiata soacră-mē trăbuie și facă mâncare pântu opt guri. Pă șpor erau numai oale de 15 lităre. Am lucrat ce-o trăbuit și o fost bine. Ca norocu, hăpt atunci untiu Petrea Costinașului și-o gătat casa și s-o mutat în sat, pă Ulița Mare. Loați l-o ajutat cu oarice bani, cu pt'iatră, cu uși și feresti, cu ce-o putut, și ne-o lāsāt noauă casa asta di pă Deal. După patru luni ne-am mutat aici. Îi drept că o fost vête casa, da pântu noi o fost bună, c-o fost casa noastă. Părinții ne-o ajutat cum o putut. Știu că și cât am fost noră tătuca ne-o dat o câțiva saci de grău și ne-am făcut fărină, că ne-o ajuns de pt'ită o dărabă de an. Apoi ne-o năpădit pruncii și o trăbuit și-i crēstem pă tăți până s-o așezat pă la căsăle lor. Amu am rămas iară sânguri, da vin mereu și ne vadă. Am avut o viață frumoasă, Doamne îți mulțumesc!

77.

Bună-i cizma-n-turuiac,
Talpa face hap, hap, hap;
Bună-i cizma la căpută,
Păgubă că-i talpa ruptă.

Preluca Nouă, 1960

78.

Bună fată-i mazărea
Și frecată și-colea.

Preluca Nouă, 1960

79.

Fost-a tata mare căne
Și m-o-nvățat și pă mine;
Fost-a tata techergheu,
Samână s-ajung și eu.

Preluca Nouă, 1960

80.

De jucat aș juca bine
Da nu-s cizmele la mine
Că cizmele-s la cela
Care nu le ști juca.

Preluca Nouă, 1960

81.

Peti Ana, Oarța de Sus, 64 ani

Spusu-i-am birăului
Șura mé că-i ca ș-a lui
Numa șindrilită nu-i.
După ce oi șindrili
Tumna ca ș-a lui a fi.

Preluca Nouă, 1960

82.

Am avut drăguț în sat
Da mămuca nu m-o dat
Ș-o vinit on rău din lume,
Techerghiu și-on mare
câne.

Preluca Nouă, 1960

83.

Pă unde-i pământ uscat
Numa a mele cizme bat;
Pă unde-i pământu ud
Ș-a mele cizme s-aud.

Preluca Nouă, 1960

84.

Mă dusăi la mândra-n șopru
Mi-o mâncat puricii clopu
Și barta de la izmene
Nu te teme, n-oi mai mere.

Preluca Nouă, 1960

- Anică, știu că în cazul tău ai și fugit, ai și făcut nuntă. Cum s-a întâmplat?

- Prima dată am fugit. Io am fost mai mnică ca Aurel cu 10 ai. El o avut 28 de ai, io 18. Mă uitam după feciorii de-o samă cu mine, nu după el. Nici nu m-am gândit că m-oi duce după unu mai bătrân. Îi drept că și el vinè în hăbdiște, da n-o primit mai multă atenție ca alții. De fapt n-avem v-on fecior de care și mă fiu îndrăgostită. Ciá care m-o făcut și mă duc după el o fost părinții mnei. I-o bdiulit pă tăți și și-o dat sama că Aurel ar fi cel mai bun de mine. Mni-o și spus că-i sângur la părinți, că are casă și n-a mai trăbui și-mni fac io. Pământ avèu bugat, da pământu nu mai conta așè de mult, c-o fost vinită colectivuu. Aurel avè și servicii, lucra la sonde și deja câștiga bani frumoși. Apoi o fost și-on om liniștit și calculat. N-o fost băutor și scandalajiu. Tătă problema mè o fost că era mai bătrân cu multu ca mine.

- Părinții au făcut presiuni asupra ta?

- Mai mult m-o lămurit. O fost și problema că noi am fost 4 fete și-on prunc la părinți și o cam fost vinită vrèmea și să deschèță de mine. Am fost unilè după altilè și nu-i ușor și le așezi pă tâte. I-o spus și la Aurel că-s de acord și mă dèie după el și o vinit tăt mai des.

- Ai fost o fată frumoasă, harnică și cuminte. Nu s-o fi temut Aurel că o să te măriți cu altul și o să te piardă?

- Poate că și asta o fost, da s-o temut dejaba. Încet, încet, mni-o fost și mnie drag, ne-am aproptièt tăt mai mult. La danț mă juca numa pă mine și vinè mereu la noi. S-o înțales și părinții unii cu alții și tâte o fost bine.

- Și totuși de ce ați fugit, de ce nu ați făcut nunta și să vă luați după regulile cunoscute?

- Cred că, așè cum v-am mai spus, Aurel n-o mai avut răbdare, o vrut și fie sigur c-oi mère după el. Înt-o sară, după

sărbătorile de Crăciun, o vinit cu Toaderu Clariții și mă ducă. N-am mai stat pă gânduri. Mni-am luat oarice haine și m-am dus, așe, pă furiș, și nu știe tăt satu. Părinții li Aurel m-o primit bine și s-o purtat frumos cu mine. S-o bucurat și că le-o vinit o mână de lucru bună, că avèu gospodărie serioasă, și că fecioru lor s-o însurat. Am dus-o tare bine cu el și ne-am putut înțăleje în tâte cèle.

- Și totuși ați făcut și nunta.

- Înainte de Postu Mare am făcut și nuntă. O fost nuntă în tătă regula, numa că din cauză că am fost fujită n-am mai putut purta balțu de mnireasă. N-o mai contat că mai tâte fètile fujèu pă vrèmè acèia.

- Nu regreti nimic, dacă privești în urmă?

- Nu, domnule profesor, am avut o viață tare bună. Am și lucrat tare mult acasă și la colectiv, da am avut tăt ce ne-o trăbuit. Am făcut doi prunci, pă care i-am crescut fără și ducă lipsă de nimnic. Aurel s-o lăsat de la sonde și o vinit acasă și s-o făcut tractorist. N-am putut trăi unu fără altu. Tăt năcazu vieții mèle o fost că n-o trăit mult și am rămas văduvă tânără. Așe mni-o fost dat mnie, da nu-mi bănuiesc deloc.

85.

La păru cu perile
Mi-am pierdut izmenile.
Care fată le-a afla
Bună plată a căpăta.

Preluca Nouă, 1960

86.

Dați pă lung
Să nu v-ajung
Că de nu, vă prind la jug
Și mă duc cu voi la
plug.

Preluca Nouă, 1960

87.

Uiui pă dâmbu lung,
Prind țigani oarba-n jug
Și o bat cu zdici de lână
Cea, cea, cea, oarbă
bătrână,
Și o bat cu bici de ață
Cea, cea, cea oarbă
măreață.

Preluca Nouă, 1960

88.

Cărărușe unde meri,
Tu ciocușe une meri?
Lasă-mă nu mă-ntreba
Că mă duc la soacră-mea,
La soacră-mea din părău
Să-mi deie pă parazău.

Preluca Nouă, 1960